

NABÍDKA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ PRO ŠKOLY

Školní rok 2017/2018

Nabízíme programy v trvání 90 minut, 135 minut, 180 minut a projektový den v trvání 4-5 vyučovacích hodin nebo dle dohody. Vedle nabídky stálých programů nabízíme také vytvoření vzdělávacího programu v požadované délce i návaznosti podle objednávky.

Velikost skupiny: vzhledem k interaktivitě nabízených programů je maximální velikostí jedna třída, ideální velikost skupiny je do 20 účastníků. Není-li uvedeno jinak, jsou všechny programy vhodné pro žáky od 7. ročníku ZŠ, resp. odpovídajících ročníků víceletých gymnázií.

Programy probíhají v Jáchymce, v budově bývalé židovské školy, nebo je možné objednat lektora do školy.

Z hlediska cílů, které v jednotlivých programech sledujeme, lze nabízené programy rozdělit do několika celků. Tyto celky nesledují chronologickou linii, nýbrž se snaží vést žáky k přemýšlení o obecnějších principech jednotlivých jevů a o sepětí těchto jevů s jejich životy.

Cílová skupina: Žáci ZŠ a SŠ (každý program lze přizpůsobit věku i konkrétním požadavkům každé školní skupiny).

Jednotlivé programy jsou koncipovány jako samostatné, lze je však dobře využít jako návazné v případně návaznosti doporučujeme zařadit maximálně do dvou ročníků.

Programy lze zařadit do školní strategie prevence sociálně-patologických jevů podle metodického pokynu MŠMT Čj.: 14514/2000 – 51 (oblast prevence: xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus).

Kontakt:

Email: marie.smutna@terezinstudies.cz

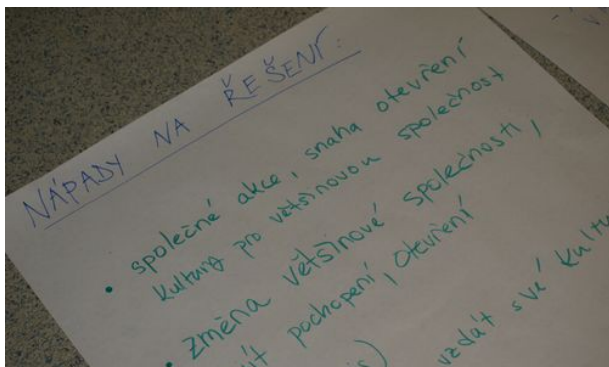
Telefon: +420 222 31 70 13

www.terezinstudies.cz

www.facebook.com/JachymkaITI/

Vyčlenění ze společnosti – příčiny, principy, důsledky

Cesta k holocaustu – „ghetto beze zdí“

Co je to „ghetto“? Co to může být „ghetto beze zdí“? Proč ghetto vzniká a jak funguje? Lze jeho vzniku předcházet? Na vybraných ukázkách z deníkových záznamů dětí i jejich pozdějších vzpomínek hledají účastníci pod vedením lektora odpovědi na otázky, jak je možné vyloučit skupinu obyvatel z většinové společnosti a jaké

důsledky to pro danou skupinu, ale i pro většinovou společnost může mít.

Časový rozsah: 90 minut (2 vyučovací hodiny)

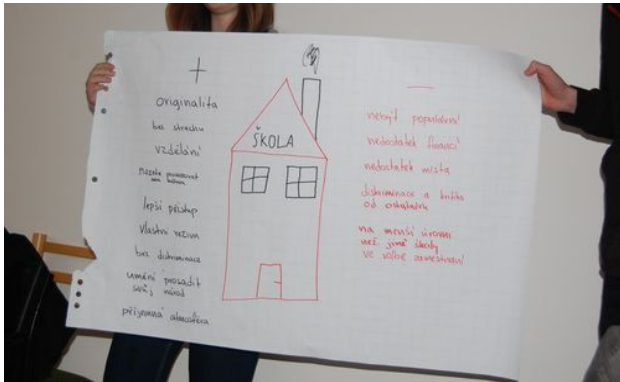
Vzdělávací cíle:

- žáci si sami definují pojem „ghetto“
- žáci promýšlejí dělení společnosti na „my“ a „oni“ – příčiny, důsledky
- žáci debatují mezi sebou o vlastních postojích a názorech
- žáci se seznamují se konkrétními deníkovými záznamy a vzpomínkami někdejších vrstevníků na období před deportacemi
- žáci se zamýšlí nad historickou zodpovědností společnosti a reflexí vlastní minulosti

Způsob práce: řízená diskuse a diskuse ohnisková (focus groups), četba textu s porozuměním, poslech rozhlasového pořadu, skupinová práce, čtením a psaním ke kritickému myšlení

CENA: 750 Kč vč. DPH (+ CESTOVNÉ)

Vylučování ze škol aneb „Proč nemůžu zůstat na svém místě?“

Co určuje jednotlivci jeho místo ve světě? Kdy se člověk cítí být rovnoprávným členem společnosti? Jakým způsobem je možné člověka ze společnosti vyčlenit? Jaký vliv má veřejné odsuzování a vylučování určité skupiny lidí?

Vyloučení Židů z národní pospolitosti, jejich izolaci a omezení jejich svobod

patřilo mezi tradiční požadavky evropských antisemitů všech zabarvení. Konkrétního naplnění dosáhly tyto snahy v předvečer a v průběhu druhé světové války.

Časový rozsah: 90 minut (2 vyučovací hodiny)

Vzdělávací cíle:

- žáci se seznámí s konkrétními protižidovskými nařízeními přijatými v Protektorátu Čechy a Morava
- žáci se zamýšlí nad důvody vyloučení Židů ze společnosti
- žáci zobecňují důvody a příčiny, které vedou k vyloučení ze skupiny, společnosti, a nad důsledky tohoto vyloučení, nejen pro vyloučené samé, ale i pro většinovou společnost
- žáci hledají paralely s vylučováním ze skupiny v současnosti, ve své vlastní zkušenosti

Způsob práce: skupinová práce, práce s prameny – historickými dokumenty, práce s textem, diskuse

CENA: 750 Kč vč. DPH (+ CESTOVNÉ)

Lidská práva a jejich uplatnění: význam lidských práv v minulosti i současnosti

Lidská práva a zákon o potulných cikánech z roku 1927

Všeobecná deklarace lidských práv přináší soubor práv a svobod, jež mají platit univerzálně a být nezadatelná. Jak vnímáme každý z nás jednotlivá práva – považujeme některá z nich za důležitější? A opravdu platí vždy a za všech podmínek?

Skupinová diskuse nad vybranými právy vede účastníky k uvědomění si vlastních

postojů a východisek a poznání, že postoje ostatních se mohou lišit. V roce 1927 přijala demokratická Československá republika zákon č. 117 o potulných cikánech, který předurčil postavení romské menšiny až do doby protektorátních omezení. Ve světle předchozí diskuse o lidských právech diskutují účastníci o vybraných bodech tohoto zákona. K dispozici mají také výňatky z tehdejší rozpravy v parlamentu – žáci debatují nad argumenty poslanců, kteří uváděli důvody proti přijetí zákona. Nese Česká republika historickou zodpovědnost za důsledky ze zákona plynoucí?

Časový rozsah: forma projektového dne: 180 minut (4 vyučovací hodiny)

Vzdělávací cíle:

- žáci zkoumají vlastní postoje na podkladu vybraných práv a svobod ze Všeobecné deklarace lidských práv
- žáci debatují mezi sebou o vlastních postojích a názorech vůči jednotlivým právům
- žáci se seznamují se zákonem z roku 1927 o potulných cikánech a diskutují o jeho dopadech
- žáci se zamýšlí nad historickou zodpovědností společnosti a reflexí vlastní minulosti

Způsob práce: skupinová práce, práce s prameny – historickými dokumenty, práce s textem, diskuse, hraní rolí, debatní metody, struktura krystalu

CENA: 1500 Kč vč. DPH (+ CESTOVNÉ)

Předsudky, lidská práva a tolerance

Každý z nás v sobě nese určité předsudky a stereotypy. Kde se berou, v čem nám pomáhají a na co je třeba dávat pozor? Staletí zakořeněné předsudky vůči Židům a Romům se ve dvacátém století podílely na vzniku bezprecedentní genocidy – holocaustu. Co to bylo tzv. ghetto beze zdí a jak se z něho můžeme poučit? Jaké by to bylo, kdyby obdobné zákazy platily dnes

a kdyby docházelo k vylučování menšiny z většinové společnosti? Proč je společenská atmosféra v současné České republice vyhrocená vůči Romům? Jak lze situaci řešit? Mohou nám pomoci historické paralely? Interaktivní workshop využívající metod skupinové práce, práce s textem, historického výkladu s prezentací dobových fotografií, práce s videem, kritického myšlení vede účastníky k zamyšlení a sdílení osobní zkušenosti. Každý názor a každá osobní zkušenost je relevantní a je nutné na ni brát zřetel.

Časový rozsah: 135 minut (3 vyučovací hodiny)

Maximální počet účastníků: 30

Vzdělávací cíle:

- žáci pracují s vlastními předsudky – kde se berou, v čem nám pomáhají, na co je třeba dávat pozor, jak lze s předsudky pracovat
- žáci aplikují znalosti lidských práv na každodenní realitu – práce se zákazy parafrázujícími protižidovská nařízení
- žáci se seznámí s etapou vytváření tzv. ghetta beze zdí na přelomu třicátých a čtyřicátých let 20. století: historický exkurz – fáze holocaustu nazývaná „ghetto beze zdí“, důsledky z něho plynoucí
- žáci si uvědomí důsledky netolerance v současné společnosti – na břevclavském případu důvody, historické paralely, jaké si z toho můžeme odnést poučení

Způsob práce: čtení s porozuměním, práce s videem, práce s novinovými články a televizním zpravodajstvím, práce s historickými dokumenty, skupinová práce

CENA: 1125 Kč vč. DPH (+ CESTOVNÉ)

Identita, pøedsudky a stereotypy

Menšinová škola nebo škola pro menšiny

Menšina se vždy nachází ve složitém postavení, byť žije v demokratickém státě. Je na ní nezřídka vyvíjen tlak, aby se co nejvíc přizpůsobila většině, nebo dokonce úplně s většinou splynula, její členové bývají vystaveni větší kritice a neobjektivnímu posuzování ze strany většiny. Jaké strategie může menšina (národnostní,

kulturní, etnická) zvolit, aby ve společnosti obstála, aniž by musela rezignovat na svou svébytnost? Mezi klíčové strategie patří vzdělanost a vzdělávání jako takové. Je řešením spíše menšinová škola nebo integrace členů menšiny do většinových škol? Jaké klady a zápory oba modely přinášejí?

Interaktivní workshop využívající techniky brainstormingu, skupinové práce, četby textu, kritického myšlení (myšlenková mapa/ brainstorming, pětílístek/volné psaní, párové čtení/podvojný deník) a řízené diskuse přibližuje na příkladu dvou škol z období první Československé republiky soužití Čechů, Židů a Romů a hledá odpovědi na otázky položené výše.

Časový rozsah: 90 minut (2 vyučovací hodiny)

Vzdělávací cíle:

- žáci se zamýšlí nad postavením menšiny v rámci státu
- žáci jmenují vhodné strategie, které mohou přispět k integraci menšiny (národnostní, kulturní, etnické) do okolní společnosti
- žáci se prostřednictvím konkrétních příběhů seznámí s vybranými aspekty meziválečné historie Židů a Romů na českém území
- žáci se zamýšlí nad výhodami a nevýhodami menšinového školství

Způsob práce: kmenové a expertní skupiny, práce s prameny – historickými dokumenty, práce s textem, diskuse

CENA: 750 Kč vč. DPH (+ CESTOVNÉ)

Škola v Jáchymce: Žiju mezi vámi a přitom jsem v něčem jiný

Co dělá z člověka příslušníka nějaké skupiny? Za jakých podmínek člověka za člena (vlastní) skupiny pokládají i ostatní? Je důležité znát historii svého národa/etnika a cítit se jeho součástí? Proč? V čem tkví výhody a úskalí, pokud jsou součástí společnosti příslušníci jiných národností/etnik? Kdo rozhoduje o tom, které náboženské

a kulturní tradice jsou správně a které nikoli?

Ústava nově vzniklé Československé republiky z roku 1920 přiznávala státem uznaným národnostním a náboženským menšinám, včetně židovské, právo na vlastní školy. Potřeba vlastní „národní“ školy vyvolala diskuzi v rámci židovské komunity, která v této otázce nebyla jednotná. Proti sobě stanuly názory sionistické a asimilantské větve židovské menšiny. Podíváme se na příčiny, průběh i důsledky těchto sporů a pokusíme se definovat, na čem se obecně zakládá příslušnost jedince ke skupině.

Časový rozsah: 90 minut (2 vyučovací hodiny)

Vzdělávací cíle:

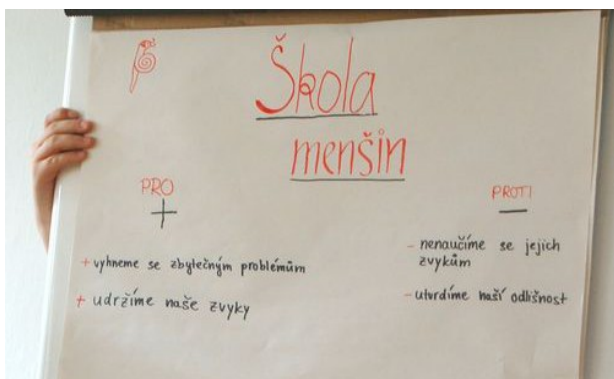
- žáci si definují, podle čeho zařazujeme druhé do nějaké skupiny
- žáci se seznamují se společenskou funkcí předsudků a stereotypů
- žáci definují pojmy „etnicita“ a „národnost“
- žáci si definují výhody a rizika vícenárodnostních společenství
- žáci se seznamují s dějinami židovské školy v Jáchymce

Způsob práce: diskuse, práce se slovníkem, čtení textu s porozuměním, brainstorming, techniky čtením a psaním ke kritickému myšlení (RWCT), pracovní listy, skupinová práce, reflexe formou volného psaní, brainstorming, práce s videem

CENA: 750 Kč vč. DPH (+ CESTOVNÉ)

Škola jako místo setkání, vzdělání a výchovy

Založme si školu

Chtěli byste mít školu, kterou byste si sami vymysleli, naplánovali a založili? Je potřeba se ve škole cítit dobře? Proč? Jak docílit toho, aby se člověk cítil ve škole dobře?

Na počátku dvacátých let 20. století, krátce po vzniku Československa, byla založena samostatná židovská škola v Praze v Jáchymově ulici. Co vše bylo

nutné pro vznik školy učinit, se dozvíte z připraveného textu a dokumentů.

Zahrajete si na chvíli na to, že máte možnosti vymyslet a zřídit školu podle svých vlastních představ. Co vše bude pro to nutné učinit?

Časový rozsah: 90 minut (2 vyučovací hodiny)

Vzdělávací cíle:

- žáci se seznámí z dějinami židovské školy v Jáchymce, důvody jejího vzniku i sporu, který kolem jejího založení v židovské komunitě vládl
- žáci pojmenují principy vzdělávání, které by sami ocenili
- žáci debatují o zásadách bezpečného prostředí ve škole
- žáci sestaví seznam pravidel, kterými by se ve škole chtěli řídit
- žáci píšou text o založení školy dle jejich představ

Způsob práce: čtení s porozuměním, skupinová práce, diskuse ve třídě, reflexe formou volného psaní, brainstorming, výtvarná činnost, psaní povídky/fejetonu/reportáže

CENA: 750 Kč vč. DPH (+ CESTOVNÉ)

Uprchlíci

„Pojd', maminko, vrátíme se domů!“

Jak se z občana stane vyhnanec/uprchlík? Má někdo povinnost se o uprchlíky postarat? Kdo podle vás? Kdo rozhoduje o tom, do jaké země patříme?

Časový rozsah: 90 minut (2 vyučovací hodiny)

Vzdělávací cíle:

- žáci se seznámí se středoevropskými dějinami třicátých let
- žáci pojmenují důvody, jak se může z příslušníka státu stát uprchlík
- žáci se seznámí s Úmluvou o právních postavení uprchlíků
- žáci čtou historické novinové články a archivní dokumenty

Způsob práce: čtení s porozuměním, skupinová práce, diskuse ve třídě, práce s prameny, psaní reportáže, volné psaní

CENA: 750 Kč vč. DPH (+ CESTOVNÉ)

Holocaust

Anne Franková – komiksový životopis

Jakým způsobem využít komiks pojednávající o historii druhé světové války, pronásledování Židů, emigraci, porušování lidských práv, diskriminaci a dalších jevech, ve výuce? Interaktivní program kombinující práci s pracovní listy, počítačem i dokumentárním filmem.

Časový rozsah: forma projektového dne: 180 - 225 minut (4-5 vyučovacích hodin)

Vzdělávací cíle:

- žáci se seznámí s životním příběhem Anne Frankové a její rodiny
- žáci diskutují o jevech spojených s nucenou emigrací
- žáci pojmenují příčiny vylučování Židů ze společnosti
- žáci se zamýšlí nad identitou jedince i identitou vlastní
- žáci definují pojem „diskriminace“ a přemýšlí nad jeho obsahem
- žáci pochopí, kam může vést porušování lidských práv
- žáci odhalují dopad Annina deníku od jeho nálezů a vydání do současnosti

Způsob práce: čtení s porozuměním, práce s komiksem, práce s filmem, s internetovou čítankou, skupinová práce, diskuse ve třídě, reflexe, techniky čtením a psaním ke kritickému myšlení

CENA: 1875 Kč vč. DPH (+ CESTOVNÉ)

Možnost objednat si do školy novou putovní výstavu Anne Frank Haus v Amsterdamu [„Nechte mě být, jaká jsem“](#), kterou koordinuje Institut Tereziánské iniciativy. Výstava je v češtině.

Co se to leskne tam na zemi? Stoplersteine – osudy skryté pod kameny

Stoplersteine neboli Kameny zmizelých se v Evropě poprvé objevily v roce 1995. Z původního projektu německého výtvarníka Guntera Demniga se stal postupně projekt celoevropský a v roce 2008 se objevily tyto kameny i České republice. Nejprve v Praze, později i v jiných městech. Jsou pokládány před domy, odkud byly deportováni jejich obyvatelé do

koncentračních táborů. Jsou na nich zachycena jména a základní údaje deportovaných. Kdo ale byli lidé, kterým tato jména patřila? Jsme dnes schopni rekonstruovat jejich předválečný osud?

Vzdělávací program seznámí žáky s problematikou Stolpersteine a připomínání vůbec. Žáci si vyzkouší práci s autentickými archivními dokumenty, ze kterých lze vyčíst životní osudy obětí a jejich rodin. Též dostanou informace o dokumentech, se kterými pracují a které pocházejí z Databáze obětí. Sami si ve skupinkách vyzkouší sestavit životopisný medailonek. Poté vyrazí na krátkou procházku a svým spolužákům prezentují informace, které z dokumentů vyčetli. Procházka je spojena s výkladem o památkách, které při procházce míjejí.

Časový rozsah: 135 minut (3 vyučovací hodiny)

Maximální počet účastníků: 30

Vzdělávací cíle:

- žáci se seznámí se Stolpersteiny
- žáci si sami naučí vyhledávat informace a interpretovat je
- na základě konkrétních osudů se žáci dozvědí nejen o samotném holocaustu, ale i o předválečném životě a každodennosti
- žáci si vyzkouší prezentační dovednosti

Způsob práce: skupinová práce, práce s prameny – historickými dokumenty, práce s textem, prezentace

CENA: 1125 Kč vč. DPH (+ CESTOVNÉ)

V současnosti nabízíme tuto metodiku pro kameny položené v okolí Jáchymky. Může též sloužit jako inspirace pro vytvoření vlastní procházky po okolí školy/bydliště.